

Sygn. akt VIII U 150/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant p.o. prot. sąd. Kinga Pałubska

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2015 roku w Lublinie

sprawy M. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania M. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 17 grudnia 2014 roku znak (...) - (...)

oddala odwołanie.

VIII U 150/15

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 grudnia 2014 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, iż wnioskodawczyni M. T. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 03 października 2014 r. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy podniósł, że skarżąca wpisana została do ewidencji działalności gospodarczej, w zakresie świadczenia usług fryzjerskich w domu klienta i dokonała zgłoszenia do ubezpieczenia obowiązkowego oraz dobrowolnego chorobowego od dnia 03 października 2014 r. Z postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez organ rentowy wynika, że wnioskodawczyni nie wykazała, aby od tego dnia rozpoczęła wykonywanie usług fryzjerskich. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że w ramach tej działalności uzyskała przychód w październiku 2014r. w kwocie 850 zł, zaś wydatki - składki na ubezpieczenie za miesiące październik i listopad 2014 r. wyniosły 2867,74 zł. Sposób jej działania jako płatnika składek pozwala sądzić, że nie miała zamiaru osiągnięcia zysków z tej działalności, a jedynie chciała uprawdopodobnić istnienie tytułu do ubezpieczeń społecznych. Nie skorzystała z możliwości, jaką mają osoby rozpoczynające działalność gospodarczą, opłaty składek przez pierwsze 24 miesiące od niższej, preferencyjnej podstawy wymiaru składek, która w roku 2014 wyniosła 504 zł. Zadeklarowała kwotę kilkakrotnie wyższą, pozbawiając się tym samym dochodu z prowadzonej działalności. Analiza materiału dowodowego wskazuje na brak zamiaru prowadzenia faktycznej działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni nie ma żadnego wykształcenia w zakresie usług fryzjerskich, nie podjęła działań w celu stałego i profesjonalnego wykonywania tej działalności. Tym samym nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzja, akta ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni M. T. podnosząc, że zaskarżona decyzja jest sprzeczna z stanem faktycznym sprawy, od dnia 03.10.2014 r. faktycznie rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej. Podniosła, że nie ma normy prawnej, która skierowana byłaby do kobiet w ciąży i tylko z tej przyczyny podważałby zamiar prowadzenia przez nie działalności gospodarczej. ZUS nie jest uprawniony do kwestionowania zadeklarowanej kwoty jako podstawy wymiaru składek osoby prowadzącej działalność gospodarczą (k.2-4).

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując na argumentację jak w zaskarżonej decyzji (k. 5-6).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Wnioskodawczyni M. T., urodzona (...), z zawodu jest pedagogiem - ukończyła wyższe studia pedagogiczne w 2005r. Po studiach pracowała w świetlicy środowiskowej na podstawie umowy o pracę, przez pół roku, w 2006r. Następnie pracowała w internacie z dziećmi niepełnosprawnymi, do 2008r. Po urodzeniu pierwszego dziecka, w 2007 r., urodziła jeszcze łącznie sześcioro dzieci. Nie ukończyła żadnego kursu fryzjerstwa, nigdy nie pracowała w zawodzie fryzjera, jedynie mieszkając na stacji z fryzjerką przyglądała się jej pracy. Jej mąż pracuje na podstawie umowy o pracę i zarabia ok.2000 zł miesięcznie. Na krótko przed szóstym porodem (miał on miejsce w dniu(...)) M. T., w dniu 03.10.2014r., zgłosiła fakt prowadzenia działalności gospodarczej w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, pod firmą (...), podając jako rodzaj działalności fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne. Jako powód wskazuje chęć wyjścia z domu i zarobienia w czasie gdy mąż mógłby zająć się dziećmi. Skorzystała z ryczałtowej formy opodatkowania, w miesiącu październiku 2014r. wskazała przychód w łącznej wysokości 850 złotych (zestawienie przychodów, dzienne zestawienia dotyczące kwot przychodu, k.1-14 akt ZUS, potwierdzenie nadania NIP, wypis z ewidencji, k.18iv.akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni,k15v.,16,24). W dniu 14.10.2014 r. dokonała zakupu nożyc za kwotę 54 zł., w dniu zaś 17.10.2014r. dokonała zakupu : dwóch sztuk szczotek do włosów oraz po jednej sztuce - pilnika do paznokci, gąbki do demakijażu, skoroszytu, segregatora, koszulek na dokumenty, obcinacza do paznokci, set make-up, żelu do stylizacji, mgiełki, szamponu, lakieru do włosów - na kwotę 97,93 złote. W dniu 1 listopada 2014r. wnioskodawczyni poszła do szpitala, gdzie przebywała do czasu porodu, w dniu (...) urodziła dziecko. W dniu 22 listopada 2014r. dokonała zakupu 6 sztuk farby do włosów oraz po 1 sztuce mydła, ręcznika i lakieru do włosów, w łącznej kwocie 57,20 złotych (faktury VAT ,k.16,16 v.,17i v. akt ZUS), mimo, że w tej dacie nie prowadziła działalności gospodarczej (bezsporne, fakt przyznany przez wnioskodawczynię). Za miesiące październik i listopad 2014r. uiściła składki na ubezpieczenie społeczne i chorobowe w łącznej kwocie 2867,74 zł. Wnioskodawczyni nie zawieszała działalności gospodarczej, nie podjęła jej po urodzeniu dziecka i nie prowadziła tej działalności gospodarczej w chwili obecnej. Nie skorzystała z możliwości opłaty składek przysługującej osobom prowadzącym działalność gospodarczą przez pierwsze przez 24 miesiące od niższej, preferencyjnej podstawy wymiaru składek, motywując to faktem uzyskania w przyszłości wyższej emerytury. Nie uzyskała żadnego przychodu w miesiącu październiku 2014r., tylko stratę - w wysokości ok.2000 zł - przy uwzględnieniu wysokości opłaconych składek i zakupu artykułów kosmetycznych (zeznania wnioskodawczyni, k.24).Pod koniec 2014 r. M. T. ostrzygła kolegę swojego męża, P. P. (1), za pomocą maszynki do strzyżenia. Nie wystawiła mu żadnego dokumentu potwierdzającego ten fakt, zapłacił za usługę około 10 zł.(zeznania świadka P. P. (1), k.23 i v.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił jedynie częściowo na podstawie zeznań wnioskodawczyni M. T., a nadto na podstawie zeznań świadka P. P. (1) oraz dokumentów wyżej pisanych, znajdujących się w aktach ZUS. Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni, że w okresie od 03.10.2014r. do 1 listopada 2014r. faktycznie rozpoczęła i następnie prowadziła działalność gospodarczą w zakresie usług fryzjerskich, z następujących powodów. Po pierwsze, nie przedstawiła na tą okoliczność żadnych dowodów, ani przed organem rentowym, ani w toku postępowania przed sądem. Jednorazowe ostrzyżenie P. P. (1) nie jest bowiem dowodem potwierdzającym prowadzenie tej działalności, zwłaszcza, że wnioskodawczyni nie udokumentowała faktu pobrania wynagrodzenia za tą usługę. Równie dobrze mogła być to koleżeńską przysługą. Nie dokumentowała też, co sama przyznała, faktów dokonanych przez siebie usług fryzjerskich i pobrania za nie opłat od innych osób. Analiza dowodów zakupu artykułów kosmetycznych, wyżej

opisanych, które złożyła do organu rentowego, wskazuje również na fikcyjne prowadzenie tej działalności. Świadczą o tym przede wszystkim daty dokonanych zakupów oraz ich rodzaj. Mimo rzekomego podjęcia działalności od 03.10.2014r. , pierwszych zakupów potrzebnych do jej prowadzenia dokonała dopiero w dniu 14 .10.2014r. , w dodatku były to tylko nożyczki, zaś z faktury nie wynika nawet, jakiego rodzaju, czy do strzyżenia włosów, czy też innego typu (faktura,k.16 akt ZUS).Skoro zaś, jak twierdziła w swoich zeznaniach, decyzja o podjęciu tej działalności zapadła już we wrześniu 2014r. , miała czas na zakup potrzebnych do wykonywania usług artykułów już wcześniej, nie zaś dopiero w połowie października, zwłaszcza w sytuacji, gdy była w zaawansowanej ciąży ,w dniu 1 listopada 2014r.już była w szpitalu i następnie urodziła dziecko. Kolejnego zakupu dokonała bowiem jeszcze później , bo w dniu 17.10.2014r.,zaś analiza zakupionych wówczas towarów budzi zdziwienie – część zakupionych artykułów nie ma bowiem żadnego związku z działalnością gospodarczą , która miałyby polegać na wykonywaniu usług fryzjerskich – zakupiła bowiem m.in: pilnik do paznokci, gąbki do demakijażu, skoroszyty, segregatory, koszulki na dokumenty ,obcinacz do paznokci, set make-up. Niewątpliwie wymienione artykuły nie mają żadnego związku z tego rodzaju działalnością, co najwyżej mogą się wiązać z usługami kosmetycznymi, ale wnioskodawczyni w toku postępowania nigdy nie podniosła, aby tego rodzaju usługi wykonywała lub zamierzała wykonywać. Jedynie zakupione segregatory, skoroszyty i koszulki mogłyby mieć taki związek, gdyby wnioskodawczyni wykazała, że prowadziła jakąkolwiek dokumentację związaną z tą działalnością. Tymczasem sama przyznała, że nigdy nikomu nie wystawiała żadnych dowodów potwierdzających dokonanie usługi i przyjęcie wynagrodzenia za usługę , ani też jakichkolwiek innych dokumentów, poza deklaracjami do Urzędu Skarbowego. Kolejnym dowodem, jaki złożyła na potwierdzenie prowadzonej działalności miała być faktura z dnia 22.11.2014r.(k.16v. akt ZUS) na zakup 6 sztuk farby do włosów, lakieru, mydła i ręcznika. Tyle, że w dniu (...) urodziła kolejne dziecko i jak sama przyznała w toku postępowania, po porodzie nie podjęła działalności gospodarczej. Brak jest racjonalnych przesłanek na wyjaśnienie z jakich więc powodów miałyby dokonywać tego zakupu już po porodzie. Odnośnie dowodów przeprowadzonych w toku postępowania przed Sądem , wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych , poza dowodem z zeznań świadka P., dowodów na prowadzenie działalności. Nie potrafiła też racjonalnie wyjaśnić, dlaczego nie skorzystała z możliwości zadeklarowania preferencyjnej podstawy wymiaru składek, która w 2014 r. wynosiła zaledwie 504 zł.

Z tych wszystkich względów brak jest podstaw do kwestionowania zaskarżonej decyzji, przy czym fakt, że wnioskodawczyni była w zaawansowanej ciąży rejestrując się jako osoba prowadząca działalność gospodarczą sam w sobie nie świadczy o braku prowadzenia takiej działalności, co słusznie skarżąca zauważyła w odwołaniu. Zgodnie z art. ustawy a dnia 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa - wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W wyroku z dnia 18.06.2013 r.(AUa 1302/12) Sąd Apelacyjny w Białymstoku stwierdził, że zawarcie umowy o pracę przez kobietę w zaawansowanej ciąży, nawet w sytuacji gdy jej zachowanie obliczone jest na uzyskanie w niedługim czasie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, przy faktycznym wykonywaniu obowiązków pracowniczych, nie prowadzi do uznania, że osoba taka nie podlega ubezpieczeniom społecznym z racji zatrudnienia pracowniczego. Tą ocenę należy w pełni podzielić. Jednakże warunkiem jest faktyczne świadczenie tej pracy, zaś w przypadku wnioskodawczyni – faktyczne prowadzenie działalności. Należy się więc zgodzić ze stanowiskiem orzecznictwa , w tym, m.in. zawartym w wyroku z dnia 06.06.2013 r. (III AUa 1928/12) Sądu Apelacyjnego w Gdańsku , że obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą - wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Tym samym do powstania obowiązku ubezpieczenia wymagane jest faktyczne prowadzenie tej działalności. Wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej w świetle powyższego to rzeczywista działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Rozpoczęcie działalności gospodarczej polega na podjęciu w celu zarobkowym działań określonych we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą z podjęciem takiej działalności. W wyroku z dnia 16.01.2014 r. (I UK 235/13) Sąd Najwyższy podniósł, że podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w 8 miesiącu ciąży nie stanowi przeszkody do podlegania ubezpieczeniom społecznym w aspekcie wykonywania jej w sposób ciągły (art. 2 ustawy z 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej) oraz, że zamiaru

ciągłego prowadzenia działalności gospodarczej nie podważa przewidywanie jej zawieszenia ze względu na ciężę albo konieczność opieki nad dzieckiem. W uzasadnieniu tego orzeczenia słusznie zauważył zaś, że powyższa norma nie jest równoznaczna ze stwierdzeniem, że zarzut dotyczący braku podstawowej cechy (sine qua non) ciągłości działalności gospodarczej zawsze będzie skazany na niepowodzenie, zwłaszcza gdy od początku wysoce wątpliwe będzie rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej.

Zarobkowy charakter stanowi zaś podstawową, konstytutywną cechę działalności gospodarczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.04.2013r.I UK 604/12). Podzielając poglądy zawarte w przytoczonych orzeczeniach, przenosząc je na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że wnioskodawczyni nie wykazała aby faktycznie wykonywała działalność w postaci świadczenia usług fryzjerskich w sposób zorganizowany i ciągły oraz, żeby działalność ta miała charakter zarobkowy. Nie zgłosiła też faktu zwieszenia tej działalności na okres po porodzie, mimo, że potem jej nie wykonywała.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 5, 12 ust 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie wykonywania tej działalności.

Skoro wnioskodawczyni nie wykazała, aby w okresie od dnia 03.10.2014 r. faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, to od tej daty nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tego tytułu.

Mając na uwadze powyższe i powołane przepisy prawa, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.